

Ovaj projekt finansira
Evropska unija

M'Base

Projekti podržani na trećem
konkursu u okviru programa
**OCD u Crnoj Gori - od osnovnih
usluga do oblikovanja politika M'BASE**

Centar za
građansko
obrazovanje

Centre
for Civic
Education

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE

MINISTARSTVO
EVROPSKIH POSLOVA

The background is a solid teal color. In the upper half, there are several thin, white, concentric circles that are partially visible, creating a sense of depth and movement.

I kategorija

Povjerenje u društveni sistem – snaga građana

Vodeća organizacija: **Crnogorska fondacija za HIV i virusne hepatitis (CHF /MHF)**

Opšti cilj projekta je da omogući efikasno podizanje svijesti o toleranciji i jačanju ljudskih i administrativnih kapaciteta u očuvanju ljudskih prava i smanjenje stigme i diskriminacije osoba koje žive sa HIV-om.

Specifični projektni ciljevi: analiza protokola čuvanja zdravstvene dokumentacije HIV pozitivnih osoba i davanje preporuka za unapređenje istih; podizanje nivoa znanja i svijesti o specifičnosti HIV/AIDS-a sa sociomedicinskog i pravnog aspekta kod zaštitnika prava pacijenata u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama; jačanje humanih kapaciteta NVO i njihovih vještina u pružanju usluga iz oblasti prava pacijenata koji žive sa HIV/AIDS-om; podizanje svijesti i znanja javnosti, o naučno dokazanim inovativnim

metodama prevencije HIV infekcije (TsP/ treatment as prevention), sprovođenjem kampanje U=U.

Očekivani rezultati: uspješno obučeno 20 zaštitnika prava pacijenata i 16 predstavnika NVO sektora; izrađena analiza protokola o zaštiti povjerljivosti i čuvanja podataka o zdravstvenom stanju osoba koje žive sa HIV-om; sprovedena kampanju U=U (TaP).

Aktivnosti projekta uključuju dvije dvodnevne obuke, analizu protokola čuvanja podataka, i sprovođenje kampanja U=U (TaP)

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 19. 308, 45 EUR.

InterCOOL škole

Vodeća organizacija: **NVU Djeca Crne Gore**

Partnerska organizacija: **Udruženje pedagoga Crne Gore**

Opšti cilj projekta je izgradnja kapaciteta mladih i razvijanje interkulturalnih vještina koji doprinose duhu solidarnosti i saradnje među mladima Crne Gore u obrazovnom sistemu.

Specifični projektni ciljevi: povećanje broja nastavnika/ca i nastavnih sadržaja koji daju doprinos uvažavanju razlika među pripadnicima različitih etničkih grupa i kultura u srednjim školama u centralnom dijelu Crne Gore; jačanje svijesti mladih o potrebi njegovanja i promocije tolerancije i kulturnih raznolikosti.

Očekivani rezultati: ojačani kapaciteti 6 srednjih škola - iz Tuzi, Danilovgrada, Cetinja, Nikšića i Podgorice - da rade sa mladima na teme pomirenja i interkulturalnog dijaloga, kroz uspostavljanje saradnje, obuke za nastavnike/ce i kulturno-edukativnih aktivnosti; povećan nivo svijesti srednjoškolaca/ki o potrebi njegovanja tolerancije i kulturnih raznolikosti, uz jačanje njihovih interkulturalnih vještina kroz set obuka, radionica i pozorišnih predstava; povećan nivo svijesti mladih o značaju tolerancije i interkulturalnosti kroz kampanju putem medija i društvenih mreža.

Projektne aktivnosti uključuju:

- organizovanje treninga za nastavnike/ce i učenike/ce 6 srednjih škola iz centralnog dijela Crne Gore o obrazovanju protiv predrasuda;
- organizovanje radionica od strane nastavnika/ca u srednjim školama sa učenicima/ama kao praktični dio obuke;
- sprovođenje istraživanja među srednjoškolcima/kama iz 6 škola;
- organizacija treninga za srednjoškolce/ke i mentore nastavnike/ce iz 6 škola o metodi forum teatra;
- realizaciju predstava u vidu forum teatra od strane srednjoškolaca/ki u svih 6 škola u 5 gradova za ostale učenike/ce i roditelje, uz pomoć nastavnika/ca;
- sprovođenje kampanje putem medija i društvenih mreža o značaju tolerancije i interkulturalnosti.

Projekat traje 8 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 19.178,22 EUR.

Partnerstvo za lokalnu zajednicu – jačanje doprinosa civilnog društva razvoju lokalnih politika i praksi u oblasti ekologije i održivog razvoja

Vodeća organizacija: **NVO Udruženje za odgovorni i održivi razvoj (NVO UZOR)**
Partnerska organizacija: **NVO ALB Progress**

Opšti cilj projekta je doprinos jačanju kapaciteta lokalnih OCD da budu aktivni, odgovorni i nezavisni akteri u zaštiti životne sredine i zagovaranju za održivi lokalni razvoj i time doprinesu unapređenju integracije Crne Gore u Evropsku uniju.

Specifični projektni ciljevi: unaprijeđenje kapaciteta lokalnih OCD da učestvuju u procesima donošenja i sprovođenja odluka u oblasti životne sredine i održivog razvoja na lokalnom nivou, i osnažene lokalne inicijative OCD-a u oblasti životne sredine i održivog razvoja, u saradnji sa lokalnim samoupravama.

Očekivani rezultati: povećan nivo znanja i vještina lokalnih OCD i građana/građanki u Podgorici i Tuzima da učestvuju u procesima donošenja odluka na lokalnom

nivou koje se tiču životne sredine i održivog razvoja; povećana vidljivost i djelovanje lokalnih OCD u Podgorici i Tuzima, kroz aktivnosti koje promovišu zaštitu životne sredine i podstiču aktivizam mjesnih zajednica; ojačana svijest o pitanja održivog razvoja i ekologije u lokalnim zajednicama, u Podgorici i Tuzima.

Aktivnosti projekta uključuju: inicijalne sastanke sa zainteresovanim stranama; radionice za lokalne OCD i građanske aktiviste/aktivistkinje u oblasti donošenja i primjene politika o zaštiti životne sredine i zagovaranju za održivi razvoj; organizaciju Eko festivala za djecu i mlade u opštini Tuzi; signalizaciju staze Trabojin – Grzoi u partnerstvu lokalne samouprave, biznis zajednice i lokalnih OCD.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 16. 510, 00 EUR.

ROZA – Digitalna škola feminističkog i socijalno brižnog pisanja

Vodeća organizacija: **NVO NOVA - Centar za feminističku kulturu**

Partnerska organizacija: **NVO „Žuta kornjača“**

Opšti cilj projekta je smanjenje rastućeg uticaja seksističkih, retradicionalističkih i rodno-diskriminatornih medijskih sadržaja.

Specifični projektni ciljevi: publicističko i teorijsko osnaživanje 12 mladih publicistkinja za medijsko zagovaranje feminističkih i socijalno odgovornih politika; i afirmisanje društvenog potencijala feminističkih politika, naročito među mladim ljudima.

Očekivani rezultati ovog projekta su: osnaženo 12 mladih autorki za feminističku publicistiku; objavljeno 48 tekstova koji zagovaraju feminističke politike; postavljen portal za feminističke politike ROZA; oko 10 000 mladih ljudi će povećati znanje o feminističkim politikama.

Aktivnosti projekta uključuju:

1. PRIPREMNE AKTIVNOSTI:

- finalno planiranje sadržaja digitalne mentorske radionice za feminističko pisanje ROZA;

- animiranje i selekcija učesnica digitalne mentorske radionice ROZA/ i članova/ica evaluacione fokus grupe;
- inicijalna diseminacija informacija o projektu;
- izrada vizuelnog identiteta projekta, web dizajna i programiranje portala;
- selekcija učesnica i formiranje fokus grupe.

2. ROZA-DIGITALNA ŠKOLA FEMINISTIČKOG I SOCIJALNO BRIŽNOG PISANJA:

- pripremna edukativna radionica;
- mentorska radionica - izrada i plasiranje tekstova.

3. ZAVRŠNE AKTIVNOSTI I POVEĆANJE VIDLJIVOSTI:

- javna prezentacija projekta i dodjela nagrada;
- evaluacione aktivnosti.

Projekat traje 6 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 18. 119, 76 EUR.

Uključenost ranjivih kategorija u društveni život kao polazna tačka ostvarivanja njihovih prava i potencijala

Vodeća organizacija: **Organizacija Crvenog krsta Prijestonice Cetinje**

Opšti cilj je aktivno uključivanje starijih lica i lica sa invaliditetom u sve sfere društvenog života, koje će doprinjeti da se njihovi potencijali i potrebe uzmu u obzir prilikom kreiranja javnih politika namjenjenih ovoj ranjivoj kategoriji lica.

Specifični projektni cilj: spriječavanje socijalne izolacije i neželjene samoće kao posljedica društvene marginalizovanosti starijih lica i lica sa invaliditetom u lokalnoj zajednici.

Očekivani rezultati: ukazana psihosocijalna podrška i pravna pomoć starijih i lica sa invaliditetom sa područja Prijestonice Cetinje; sprovedena obuka za starijih lica i lica sa invaliditetom radi njihovog uključivanja u volontersku mrežu Crvenog

krsta Cetinje; uspješno savladana obuka digitalne pismenosti za starijih lica i lica sa invaliditetom sa područja Prijestonice Cetinje; prikupljeni podaci o potrebama i očekivanjima starijih lica i lica sa invaliditetom sa područja Prijestonice Cetinje; organizovana konferencija sa predstavnicima svih relevantnih ustanova sa Cetinja kao i za predstavnike svih opštinskih organizacija Crvenog krsta u cilju uticanja na lokalne i nacionalne politike.

Aktivnosti projekta uključuju: radionice psihosocijalne podrške i pravne pomoći; obuke iz volontizma; uključivanje u volontersku mrežu, obuke u oblasti digitalne pismenosti.

Projekat traje 8 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 17. 561, 44 EUR.

Rodna ravnopravnost i ekonomsko osnaživanje žena

Vodeća organizacija: **NVO MARE MARE**

Opšti cilj projekta je doprinos većoj zaštiti ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori, a prije svega prava marginalizovanih grupa.

Specifični projektni ciljevi: unaprijeđenje rodne ravnopravnosti u Herceg Novom kroz ekonomsko osnaživanje žena, a posebno žena koje predstavljaju ranjive kategorije stanovništva; promocija i njegovanje tradicionalnih zanata, prije svega zlatoveza kao djela kulturne baštine Crne Gore.

Očekivani rezultati: najmanje 10-15 žena sa područja Herceg Novog obučeno za zanat tehnikom crnogorskog zlatoveza - ošvice, te ekonomski osnaženo da pokrene svoj biznis; uspostavljena saradnja između ključnih društvenih aktera na teritoriji opštine Herceg Novi po pitanju podrške ženama u ostvarivanju prava na ekonomsku samostalnost i ravnopravnost; povećana svijest građana/ki Herceg Novog, ali i cjelokupne države o potrebi očuvanja tradicionalnog crnogorskog zlatoveza kao djela ukupne kulturne baštine Crne Gore, uz skretanje pažnje na rodnu ravnopravnost i izazove sa kojima se suočavaju žene koje dolaze iz različitih ranjivih grupa populacije.

Aktivnosti projekta uključuju:

- radionice zlatoveza za najmanje 10 do 15 žena, u saradnji sa drugim OCD sa područja Herceg Novog, u trajanju od 4 mjeseca;
- treninge na temu (ženskog) preduzetništva i pokretanja sopstvenog biznisa / lanca proizvodnje i prodaje;
- potpisivanje memoranduma o saradnji sa ključnim društvenim akterima u opštini Herceg Novi (kulturne ustanove, opština, OCD, privrednici i sl), te organizovanje sastanaka i konsultacija u cilju obezbjeđivanja veće podrške ženama iz ranjivih kategorija stanovništva;
- predstavljanje radova učesnica obuke na javnoj izložbi, uz donatorsko veče i dodjelu sertifikata uspješnim učesnicama;
- sprovođenje kampanje podizanja svijesti građana/ki Herceg Novog, ali i drugih krajeva Crne Gore putem medija i društvenih mreža, o potrebi očuvanja tradicionalnog crnogorskog zlatoveza kao djela ukupne kulturne baštine Crne Gore, uz skretanje pažnje na rodnu ravnopravnost i izazove sa kojima se suočavaju žene koje dolaze iz različitih ranjivih grupa populacije.

Projekat traje 7 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 16. 047, 00 EUR.

Uz videćeg pratioca do samostalnosti

Vodeća organizacija: **Organizacija slijepih za Nikšić, Šavnik i Plužine**

Partnerska organizacija: **Organizacija slijepih za Podgoricu, Danilovgrad, Kolašin; Organizacija slijepih za Kotor, Herceg Novi, Budvu i Tivat**

Opšti cilj je unaprijeđenje položaja osoba oštećenog vida na lokalnom nivou u Crnoj Gori, uz stvaranje uslova za uključivanje u sve oblasti društva na ravnopravnoj osnovi.

Specifični projektni ciljevi: inkluzija osoba oštećenog vida u svim sferama društvenog života, i podizanje nivoa svijesti društvene zajednice o značaju pružanja usluga podrške za život u zajednici.

Očekivani rezultati: videći pratioci/pratiteljke koji sprovode uslugu na terenu; obezbjeđivanje usluga Videćeg pratioca za 30 osoba oštećenog vida u periodu od

4 mjeseca; izrađivanje studije "Usluge socijalne i dječije zaštite na lokalnom nivou"; održan okrugli sto na temu "Usluge socijalne i dječije zaštite na lokalnom nivou", koji će okupiti 35 učesnika/ca; kreirani i emitovani tutorijali o pravilnom pristupu prema OSI; izvršen monitoring i evaluacija.

Aktivnosti ovog projekta su: sprovođenje servisa *Videći pratilac*; izrada studije; priprema i štampa studije; organizacija okruglog stola; aktivnosti koje doprinose vidljivosti projekta; monitoring i evaluacija.

Projekat traje 7 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 19.178,145 EUR.

#NekSeČujeGlas MladihRomaiEgipćana!

Vodeća organizacija: **NVO Centar za afirmaciju RE populacije-CAREP**

Opšti cilj projekta je unapređenje omladinskih politika i položaja mladih iz RE zajednice kroz aktivizam i volonterizam.

Specifični projektni ciljevi: poboljšati i povećati stepen uključivanja mladih RE zajednica u opštinama Nikšić i Bar u donošenju odluka; osnaživanje mladih iz RE zajednice koji su aktivni građani u Opštinama Nikšić i Bar na polju volonterizma.

Očekivani rezultati: unaprijeđene vještine i znanja mladih Roma i Egipćana da budu omladinski aktivisti, povećanje broja mladih iz RE zajednice koji su volonteri u svojim opštinama, jačanje kapaciteta mladih Roma i Egipćana u ciljanim opštinama za omladinsku participaciju.

Aktivnosti projekta uključuju:

- realizaciju dvodnevnoćnog treninga za mlade iz RE zajednice o aktivizmu i volonterizmu;
- sprovođenje Škole aktivizma;
- organizovanje volonterskih akcija;
- organizovanje dva forum teatra (jedan po gradu) na teme svakodnevnih problema mladih iz RE zajednice;
- javnu kampanju „Razlike nisu prepreke“ (8. april - Međunarodni dan Roma).

Projekat traje 7 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 14. 104, 30 EUR.

Psihosocijalno osnaživanje i pravna edukacija lica sa invaliditetom

Vodeća organizacija: **NVO Opštinsko udruženje multiple skleroze Bijelo Polje**

Opšti cilj je jačanje kapaciteta organizacije, pružanje psihosocijalne podrške i pravne edukacije licima sa invaliditetom.

Specifični projektni ciljevi: sprječavanje socijalne izolacije lica sa invaliditetom; jačanje identiteta lica sa invaliditetom; osnaživanje i unapređenje servisa podrške, psihosocijalne i pravne za lica sa invaliditetom; zaštita i promocija ljudskih prava OSI; jačanje partnerstva NVO Opštinskog udruženja multiple skleroze Bijelo Polje i lokalne samouprave, kroz unapređenje saradnje sa Kancelarijom za OSI opštine Bijelo Polje; zaštita i promocija ljudskih prava, posebno marginalizovanih grupa; unapređenje svijesti javnosti o pravima lica sa invaliditetom.

Očekivani rezultati: osnažena, društveno vidljiva organizacija oboljelih od multiple skleroze u Bijelom Polju; pra-

vno edukovane OSI; psihosocijalno osnažene OSI i njihove porodice; unapređena saradnja udruženja oboljelih od multiple skleroze sa Opštinom Bijelo Polje; promovisana ljudska prava, posebno prava marginalizovanih grupa; unaprijeđena svijest javnosti o pravima lica sa invaliditetom.

Aktivnosti projekta uključuju: formiranje projektnog tima i kreiranje plana rada; animiranje i motivisanje OSI da se uključe u projekat; psihološke radionice (psihosocijalna podrška licima sa invaliditetom); pravno-edukativne radionice za lica sa invaliditetom; organizovanje okruglog stola posvećenog licima sa invaliditetom; kampanja za jačanje svijesti javnosti o pravima lica sa invaliditetom.

Projekat traje 9 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 11. 000, 00 EUR.

The background is a solid teal color. In the upper half, there are several thin, white, concentric circles that are partially visible, creating a subtle pattern.

II kategorija

Jačanje mreže Arhus centara u Crnoj Gori

Vodeća organizacija: **NVO Natura**

Opšti cilj projekta je doprinos povećanju nivoa učešća građana u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou u oblasti zaštite životne sredine.

Specifični projektni cilj: doprinos primjeni Arhuske konvencije jačanjem kapaciteta nevladinog sektora za praćenje primjene Arhuske konvencije, saradnjom sa lokalnom samoupravom i podizanjem svijesti građana o zaštiti životne sredine.

Očekivani rezultati: ojačani kapaciteti Arhus centara i lokalnog NVO sektora na sjeveru Crne Gore za praćenje primjene Arhus Konvencije; osnaženo partnerstvo civilnog sektora i lokalne samouprave kroz zajednički rad na unaprijeđenju lokalnog regulatornog okvira iz oblasti zaštite životne sredine; povećan nivo svijesti i znanja lokalne zajednice o zaštiti životne sredine.

Aktivnosti projekta uključuju:

- trening za jačanje kapaciteta za predstavnike Arhus centara i ekoloških organizacija – Primjena Arhus konvencije u Crnoj Gori;
- studijsku posjetu Arhus centru u Nikšiću;
- ispitivanje potreba lokalnih uprava na sjeveru Crne Gore za izradu lokalnih planova upravljanja kvalitetom vazduha;
- istraživanje javnog mnjenja o nivou informisanosti građanstva o uticaju aerorozagađenja na zdravlje ljudi i kvalitet životne sredine u opštinama na sjeveru Crne Gore;
- izrada i emitovanje promotivno-edukativnog dokumentarnog videa.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 26. 432, 70 EUR.

Pravno prepoznanje roda - korak ka inkluzivnim politikama

Vodeća organizacija: **Asocijacija Spektra**

Opšti cilj ovog projekta je doprinos unapređenju kvaliteta života transrodnih, rodno varijantnih i interpolnih (TIRV) osoba u Crnoj Gori.

Specifični projektni ciljevi: doprinos procesu kreiranja i usvajanja Zakona o pravnom prepoznanju roda; unapređenje stepena društvenog prihvatanja transrodnih osoba; osnaživanje zajednice TIRV osoba za aktivnu participaciju u ostvarivanju svojih pravima kroz rad psihosocijalnih servisa podrške.

Očekivani rezultati projekta: doprinos radu Radne grupe za kreiranje Zakona o pravnom prepoznanju roda i procesu zagovaranja za usvajanje istog; unaprijeđen stepen društvenog prihvatanja TIRV osoba i razumijevanja potrebe za Zakonom o pravnom prepoznanju roda baziranom na samoodređenju među opštom popu-

lacijom; osnaženu zajednicu transrodnih osoba za aktivnu participaciju u ostvarivanju svojih prava kroz jačanje socijalnih servisa podrške.

Aktivnosti projekta uključuju:

- organizovanje seminara o zagovaračkoj kampanji za pravno prepoznanje roda za članove Radne grupe za izradu nacрта Zakona o pravnom prepoznanju roda;
- sprovođenje kampanje za pravno prepoznanje roda;
- organizacija edukativnih radionica o rodu, polu, rodnim ulogama za učenike/ce srednjih škola;
- organizovanje grupe samopodrške za transrodne osobe

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 31. 977, 00 EUR.

Razgovarajmo o...

Vodeća organizacija: **NVO Anima**

Opšti cilj je demokratizacija, decentralizacija odlučivanja i izagovaranje politika rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou uz uvažavanje društvenog konteksta i politika svakodnevnice.

Specifični projektni ciljevi: zagovaranje rodne ravnopravnosti i integracija (povezivanje) različitih političkih aktera na lokalnom nivou; podsticanje građanskog aktivizma, naročito žena; procjena promjene u stavova muškaraca i žena po pitanju ženskih prava i rodne ravnopravnosti; stvaranje mjesta za razmjenu iskustava i znanja u lokalnim zajednicama.

Očekivani rezultati: podignut nivo svjesnosti i informisanosti o strategijama rodne ravnopravnosti i građanskog aktivizma u zajednici i njihovo aktivno uključivanje u pitanja od javnog interesa alternativnim načinima više žena i muškaraca koje djeluju u političkoj zajednici.

Aktivnosti projekta uključuju:

- pet sastanka tima sa saradnicama-organizatorkama iz lokalnih sredina;
- 16 Foruma za sastajanje i dijalog - Tivat, Bar, Bijelo Polje, Nikšić - po četiri u svakom gradu;
- istraživanje stanja ženskih ljudskih prava u Crnoj Gori 2022- kako to vide žene i muškarci?;
- dvije konferencije za medije u Podgorici (na početku i kraju realizacije projekta);
- prezentacija publikacije;
- evaluacija tokom trajanja i na kraju procesa.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 29. 620, 12 EUR.

Agenda za razvoj omladinskog preduzetništva u Crnoj Gori

Vodeća organizacija: **Unija mladih preduzetnika Crne Gore - UMPCG**

Opšti cilj je doprinos razvoju povoljnog ekosistema za razvoj preduzetništva mladih u Crnoj Gori.

Specifični cilj: formulisati preporuke za razvoj omladinskog preduzetništva uz osnaživanje zagovaračkih kapaciteta mladih preduzetnika za njihovo sprovođenje; promocija značaja mladih preduzetničkih inicijativa za društveni i ekonomski razvoj zemlje.

Očekivani rezultati: izrađena analiza sa preporukama - Agenda za razvoj podsticajnog okruženja za razvoj preduzetništva mladih; ojačani kapaciteti i kompetencije članica UMPCG u cilju boljeg zagovaranja na unaprijeđenje javnih politika u oblasti razvoja preduzetništva mladih; unaprijeđena svijest o značaju preduzetništva mladih za društveno ekonomski razvoj.

Aktivnosti ovog projekta su:

1. Istraživanje i analiza: desktop analiza o postojećem zakonodavnom i institucionalnom okviru i programima podrške za razvoj preduzetništva mladih u Crnoj Gori; sastanci sa relevantnim institucijama, OCD, medijima; sastanci sa privrednim subjektima iz različitih industrija (IT, poljoprivreda, trgovina, turizam i usluge) kako bi se identifikovali potencijali i izazovi za razvoj preduzetništva mladih; fokus grupe sa mladim preduzetnicima u sva tri regiona radi prikupljanja informacije o tome kako oni vide prilike za započinjanje biznisa, prepreke i moguća rješenja za izazove; izrada analize - Agende za razvoj podsticajnog okruženja za preduzetništvo mladih;
2. Osnaživanje zagovaračkih kapaciteta UMPCG: organizacija dvodnevnog treninga za 20 učesnika/ca iz Unije o pristupima u efikasnom zagovaranju;
3. Nagradni konkurs za najbolje omladinske preduzetničke projekte i inicijative;
4. Prezentacija rezultata projekta i zagovaranje: organizacija završene konferencije sa ciljem prezentacije rezultata projekta i otvaranja diskusije o Agendi za razvoj podsticajnog okruženja za mlade preduzetnike; izrada STV sa završene konferencije; kampanja za društvene mreže; izrada najmanje 10 infografika sa ilustracijom ključnih nalaza i preporuka iz Agende; izrada najmanje 5 video priča o uspješnim primjerima preduzetništva među mladima.

Projekat traje 9 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 26. 969, 80 EUR.

Jačanje rezilijentnosti mladih i postojeće mreže podrške nacionalnih i lokalnih organizacija i institucija za adekvatnu primjenu programa prevencije upotrebe droga

Vodeća organizacija: **Crnogorska mreža za smanjenje štete** [LINK](#)

Opšti cilj projekta je jačanje kapaciteta OCD i lokalnih institucija da budu uticajan faktor u participativnim demokratskim procesima koji se odnose na politike vezane za droge i njihove efekte na mlade.

Specifični ciljevi: doprinos unaprjeđenju integracije Crne Gore u EU osnaživanjem učešća civilnog društva i lokalnih institucija u procesima donošenja odluka i sprovođenja reformi u oblasti prevencije upotrebe droga; jačanje partnerstava između OCD, kao i OCD i lokalnih samouprava u oblasti prevencije upotrebe droga.

Očekivani rezultati: povećana uključenost civilnog društva u politički dijalog o upotrebi droga i prevenciji upotrebe droga, te saradnju sa nacionalnim i lokalnim vlastima; poboljšan kvalitet usluga podrške u domenu prevencije upotrebe droga; poboljšan položaj mladih u domenu prevencije upotrebe droga; senzibilisani lokalni konteksti u vezi sa ljudskim pravima onih koji koriste droge.

Aktivnosti projekta uključuju:

- kreiranje vizuala i javne prezentacije aktivnosti i rezultata projekta;
- izrada liste organizacija i institucija koje rade u oblasti prevencije bolesti zavisnosti, kao i one koje okupljaju i/ili smještaju

mlade u različitim opštinama (uključujući institucije poput Doma „Mladost“ u Bijeloj, Centra za smještaj djece i omladine sa problemima u ponašanju „Ljubović“ u Podgorici);

- sastanci i potpisivanje Memoranduma o saradnji sa institucijama i organizacijama na lokalnom nivou;
- izrada detaljnog plana i programa i realizacija 2 obuke sa Nacionalnom kancelarijom za droge, lokalnim kancelarijama za prevenciju zavisnosti i lokalnim OCD o ljudskim pravima osoba koje koriste/ injektiraju droge i programu smanjenja štete (uključujući usluge koje pružaju organizacije civilnog društva)/ pisanje i finansiranje projekata;
- akreditacija programa obuke stručnih radnika i saradnika u sistemu socijalne dječije zaštite o prevenciji prve upotrebe i potrebama dece i omladine koji koriste droge;
- izrada detaljnog plana i programa, kao i sprovođenje radionica sa mladima koje okupljaju lokalne organizacije i institucije.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 29. 870, 00 EUR.

The background is a solid teal color. In the upper left quadrant, there are several concentric white circles of varying radii, creating a ripple effect that extends towards the center of the page.

III kategorija

Pravna podrška migrantima

Vodeća organizacija: **Pravni centar**

Partnerska organizacija: **Caritas Crne Gore**

Opšti cilj je doprinos unaprijeđenju upravljanja migracijama i sistemom azila u Crnoj Gori u skladu s najvišim standardima ljudskih prava.

Specifični projektni ciljevi: doprinos poboljšanju statusa migranata, stranaca koji traže međunarodnu zaštitu (azil) ili im je ta zaštita odbrena u pristupu pravima i uslugama u skladu s najvišim međunarodnim standardima ljudskih prava, putem besplatne i profesionalne pravne pomoći; doprinos poboljšanju javnih politika i praksi u upravljanju migracijama i azilom u Crnoj Gori putem osnaživanja kapaciteta i umrežavanje OCD i institucionalnih aktera.

Očekivani rezultati: pružena profesionalna i besplatna pravna pomoć u ostvarivanju prava i pristupu uslugama za migrante, strance koji traže međunarodnu zaštitu (azil) ili kojima je ta zaštita odbrena; unaprijeđeni kapaciteti organiza-

cija civilnog društva i institucija u sprovođenju politika upravljanja migracijama i azilom u Crnoj Gori; izrađene preporuke za unaprijeđenje sprovođenja Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca u Crnoj Gori.

Aktivnosti projekta uključuju:

1. Pravna pomoć, informisanje i savjetovanje - pravna pomoć, pravno zastupanje, višejezična brošura, terenske posjete, humanitarna pomoć, psihosocijalna podrška;
2. Izgradnja kapaciteta i umrežavanje - radionica, obuka za službenike, praktični rad, priručnik.
3. Monitoring i zagovaranje - preporuke, završna konferencija.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 48.700,08 EUR.

Promocija ljudskih prava unutar romske i egipćanske zajednice

Vodeća organizacija: **Centar za romske inicijative**

Opšti cilj projekta je povećanje kvaliteta života romske i egipćanske zajednice u Crnoj Gori.

Specifični projektni ciljevi: poboljšani uslovi za korišćenje i ostvarivanje ljudskih prava Romske i Egipćanske populacije.

Očekivani rezultati: povećan stepen znanja o ljudskim pravima i jačanje kapaciteta mladih da postanu vršnjački edukatori za promociju jednakosti o ljudskim pravima; osnažene mlade i odrasle pripadnike/ce RE da postanu svjesni svojih rodni uloga i normi u ostvarivanju ljudskih prava; unaprijeđena senzibilisnost relevantnih institucija u radu sa zajednicom Roma i Egipćana.

Aktivnosti projekta uključuju:

- pripremu i organizovanje tri dvodnevna modula treninga za mlade za najmanje 20 srednjoškolaca koji dolaze iz zajednice Roma i Egipćana iz Nikšića, Podgorice i Berana;
- izradu video zapisa (do 10 minuta) u kojem će učestovati najmanje 10 mla-

dih (5 Roma/Egipćana 5 Romkinja/Egipćanki) o ljudskim pravima;

- pripremu i realizaciju 30 vršnjačkih radionica (po 10 u Nikšiću, Podgorici i Beranama) za mlade od 12 do 20 godina u zajednici Roma/kinja o ljudskim pravima;
- pripremu i realizaciju 5 uličnih akcija radi obilježavanja značajnih ljudsko-pravaških datuma;
- promocije video zapisa u 3 grada na kojima će kroz 20 radionica (Nikšić - 6, Berane - 6, Podgorica - 8) učešće uzeti najmanje 200 odraslih iz sedam romskih naselja;
- pripremu i realizaciju 5 jednodnevnih seminara za predstavnike relevantnih institucija (osnovne i srednje škole, centri bezbjednosti, centri za socijalni rad, sudstvo, tužilaštvo...) u Nikšiću, Podgorici, Beranama, Bijelom Polju, Ulcinju, Baru, Tivtu i Budvi.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 42. 924, 00 EUR.

Saradnjom do boljeg položaja djece i mladih sa smetnjama u razvoju

Vodeća organizacija:

NVO Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju – Podgorica

Opšti cilj je doprinos poboljšanju položaja djece i mladih sa smetnjama u razvoju.

Specifični projektni cilj je razvoj kapaciteta roditeljskih udruženja kroz pružanje servisa usluga djeci i mladima sa smetnjama u razvoju i saradnju sa lokalnim upravama.

Očekivani rezultati: doprinos u razvoju servisa usluga za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju u 4 opštine (Podgorica, Kolašin, Berane i Andrijevica); unaprijeđeno psiho-fizičko i vaspitno-obrazovno stanje kroz defektološke radionice za 47 djece i mladih sa smetnjama u razvoju; unaprijeđena pokretljivost i samostalnost u hodu kroz fizioterapeutske vježbe za 37 djece i mladih sa tjelesnim invaliditetom; unaprijeđene jezičko-govorne mogućnosti 45 djece sa smetnjama u razvoju kroz logopetski rad; unaprijeđeno psiho-socijalno stanje 36 djece i mladih sa smetnjama u razvoju kroz psihološke radionice; edukovano 165 roditelja od strane stručnih lica (defektolog, logoped, fizioterapeut i psiholog) za pravilno postupanje i pružanje pomoći svojoj djeci u kućnim uslovima; pružena pravno-administrativna i informativna podrška za oko 230 djece i mladih sa smetnjama u razvoju i za porodice u koji-

ma oni žive; kroz saradnju sa lokalnim i državnim organima i NVO sektorom dat doprinos unapređenju javnih politika koje uređuju položaj lica sa invaliditetom i uticaj NVO na kreiranje javnih politika.

Aktivnosti projekta uključuju:

- potpisivanje ugovora sa članovima projektnog tima i sa stručnim licima (realizatori radionica) koja učestvuju u projektu;
- rad 3 defektologa/škinje, 4 fizioterapeuta/kinje, 2 logopeda/kinje; 2 psihologa/škinje; servisa pravno-administrativne i informativne podrške;
- kupovinu didaktičkog i kancelarijskog materijala aktivnosti u projektu;
- rad radne grupe i saradnja aplikanta i partnerskih organizacija sa lokalnim i državnim organima i NVO sektorom na kreiranju i unapređenju javnih politika u oblasti invaliditeta;
- promocija i izdavanje brošure o projektnim aktivnostima;
- monitoring, interna i spoljna evaluacija, izvještavanje

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 55. 075, 30 EUR.

Jako civilno društvo za očuvane šume Prokletija i Komova

Vodeća organizacija: **NVO Zeleni dom – Green Home**

Opšti cilj projekta je doprinos osnaživanju organizacija civilnog društva, aktivista i pojedinaca koji su aktivni na području Prokletija i Komova u oblasti upravljanja šumama.

Specifični projektni cilj: unaprijeđenje upravljanja šumama na području Prokletija i Komova kroz prepoznavanje ključnih problema i jačanje organizacija civilnog društva za njihovo aktivno učešće u procesima donošenja odluka, što će voditi boljem statusu zaštićenih područja i integraciji Crne Gore u EU.

Očekivani rezultati: osnažene i umrežene targetirane OCD i aktivisti; izvršen monitoring sprovođenja javnih politika u oblasti upravljanja šumama u nacionalnom parku Prokletije i parku prirode Komovi i dat set preporuka; unaprijeđenje svijesti javnosti o važnosti očuvanja šuma u okviru zaštićenih područja

Aktivnosti projekta uključuju:

- analizu procjene potreba OCD i aktivista koji djeluju na području Prokletija i Komova;

- dvodnevni tematski trening sa fokusom na upravljanje šumama a prilagođen potrebama OCD;
- dvodnevni tematski trening sa fokusom na građanski aktivizam a prilagođen potrebama OCD;
- izradu monitoring izvještaja o sprovođenja javnih politika u oblasti upravljanja šumama;
- analizu sprovođenja javnih politika u oblasti upravljanja šumama, kreiranje seta preporuka za donosiocima odluka;
- dvodnevnu konferenciju „Upravljanje šumama u zaštićenim područjima Nacionalni park Prokletije i park prirode Komovi“;
- organizaciju izložbe fotografija „Šume Prokletija i Komova“;
- izradu dva video materijala „Šume Prokletija“ i „Šume Komova“;
- pripremu i štampu promo materijala.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 51. 792, 00 EUR.

EVORRA – Evropske integracije za održivi ruralni razvoj

Vodeća organizacija: **Mreža za ruralni razvoj Crne Gore**

Opšti cilj projekta je jačanje kapaciteta OCD iz Crne Gore za učešće u kreiranju implementaciji politika i strategija vezanih za proces pridruživanja Crne Gore Evropskoj Uniji.

Specifični projektni cilj: doprinos povećanju učešća OCD iz Crne Gore u kreiranju i sprovođenju politika i strategija prilagođenih pravnim tekovinama i Zajedničkoj poljoprivrednoj politici Evropske unije kroz kreiranje i korišćenje alata za edukaciju i umrežavanje aktera ruralnog i poljoprivrednog razvoja, sa fokusom na manje razvijene regije Crne Gore.

Očekivani rezultati: uspostavljena prva kancelarija OCD za ruralni razvoj, organizovan prvi crnogorski ruralni parlament; 10 OCD iz Crne Gore unaprijedilo ka-

pacitete za kreiranja i praćenja politika, zagovaranje i učešća u participativnim demokratskim procesima u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja; uspostavljene 4 LAG inicijative koje povezuju minimalno 12 aktera ruralnog razvoja (4OCD, 4LSU i 4 poljoprivrednika)

Aktivnosti projekta uključuju:

- uspostavljanje kancelarije za ruralni razvoj;
- organizaciju prvog ruralnog parlamenta;
- organizacija obuka za OCD;
- podstivanje inicijativa lokalnih akcionih grupa – LAG.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 47, 754. 10 EUR.

„Block, Cancel, Unfollow“ nasilje nad djevojkama i ženama

Vodeća organizacija: **Sigurna ženska kuća**

Opšti cilj je doprinos stvaranju kulture nulte tolerancije na online nasilje usmjereno prema ženama i djevojkama.

Specifični ciljevi: uspostavljen kvalitetni mehanizam zaštite žena i djevojaka od online nasilja kroz pružanje usluga podrške i pomoći, te rasvjetljavanje problema putem istraživanja i javne kampanje.

Očekivani rezultati: obezbijeđen servis podrške za 50 žena i djevojaka koje su preživjele online nasilje; napravljena procjena postojećeg stanja u oblasti online nasilja prema ženama i date preporuke za unaprijeđenje zakonodavnog okvira i prakse; povećana informisanost građana/ki Crne Gore o online nasilju nad ženama i djevojkama.

Aktivnosti projekta uključuju:

- pružanje pravne pomoći, psihosocijalne pomoći i podrške ženama i djevojkama koje su preživjele online nasilje, kao i usluga povjerljivog;

- sprovođenje istraživanja koje obuhvata analizu postojećeg zakonodavnog okvira sa uporednom analizom, kao i kvalitativno istraživanje o iskustvima žena koje su preživjele online nasilje; te definisanje preporuka sa unapređenje zakonodavnog okvira i prakse; javno zagovaranje kroz promovisanje istraživanja
- uključivanje u kampanju 5 muškaraca i 5 žena javnih ličnosti i predstavnika/ca međunarodne zajednice; snimanje kratkih video snimaka sa uključenim muškarcima i ženama za društvene mreže i promovisanje istih; izrada i štampa edukativnog lifleta za djevojke i žene; izrada i štampa edukativnog lifleta za muškarce; kreiranje i izrada TV spota; promocija kampanje putem društvenih mreža; javne akcije u pet gradova širom Crne Gore.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 35. 176, 89 EUR.

(Mo)mentalno zdravlje!

Vodeća organizacija: **NVO CAZAS**

Opšti cilj projekta je doprinos osnaživanju procesa integracije Crne Gore u EU kroz osnaživanje sistema brige o mentalnom zdravlju.

Specifični projektni ciljevi: unaprjeđenje okvira djelovanja, saradnje i pristupa usluga brige o mentalnom zdravlju u Crnoj Gori; povećanje uključenosti OCD u dijalog sa donosiocima odluka o obezbjeđivanju kvalitetnih usluga najugroženijim grupama društva, sa fokusom na suzbijanje posljedica pandemije COVID-19 na mentalno zdravlje.

Očekivani rezultati: povećan nivo koordinacije, saradnje i uključenosti OCD u sistem zaštite mentalnog zdravlja; ojačani kapaciteti OCD za pružanje inovativnih i kvalitetnih usluga u skladu sa dobrom EU praksom; povećana svijest opšte populacije i ranjivih grupa o značaju mentalnog zdravlja i suzbijanju stigme i diskriminacije u pristupu stručnom tretmanu i servisima podrške.

Aktivnosti projekta uključuju:

- seminar „Uloga OCD u sistemu brige

o mentalnom zdravlju – mogućnosti i izazovi“;

- izradu analize stanja i usklađenosti sa praksom EU i preporukama SZO u oblasti brige o mentalnom zdravlju u Crnoj Gori;
- kampanju javnog zastupanja;
- organizaciju završne nacionalne konferencije;
- dvije obuke za pružaoce usluga ranjivim grupama o prvim intervencijama u krizi;
- izradu i distribuciju smjernica za pružanje prve intervencije u krizi za OCD;
- kampanju podizanja svijesti sa fokusom na prava osoba sa mentalnim izazovima ;
- pružanje individualnih i grupnih usluga savjetovanja i podrške ranjivim grupama.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 52. 246, 00 EUR.

EU Kutak

Vodeća organizacija: **NVO Multimedijal Montenegro (MMNE)**

Opšti cilj projekta je jačanje kapaciteta i unapređenje položaja NVO organizacija i mladih na sjeveru Crne Gore, preuzimanje aktivne uloge u edukaciji, informisanju i kreiranju javnog mnjenja o procesu integracije Crne Gore u Evropsku Uniju.

Specifični projektni ciljevi: približiti proces euro-intergracija stanovnicima sjeverne Crne Gore, posebno mladima, uz povećanje informisanosti i podizanja svijesti šire javnosti o EU, kao i o procesu pristupanja Crne Gore EU i pomoći EU Crnoj Gori.

Očekivani rezultati: ojačana svijest javnosti, posebno mladih o aktivnostima i usluga EU kutka u Bijelom Polju kao mjesta za dijalog i debate, razmjenu kulturnih, političkih i društvenih stavova među stručnjacima, akademcima, novinarima, civilnim društvom i mladima na različite teme od društvenog značaja; podignut nivo znanja i stručnost NVO, mladih i medija o procesu EU integracija, ojačana uloga mladih i civilnog sektora da aktivno promovišu vrijednosti EU i proces integracije Crne Gore; povećana povezanost mladih iz Crne Gore sa mladima iz EU zemalja; povećan nivo vidljivosti aktivnosti, programa i pomoći EU Crnoj Gori i unaprijeđena informisanost i razumijevanje

građana i građanki sjevera Crne Gore o pristupnim pregovorima sa EU.

Aktivnosti projekta uključuju:

- unaprjeđenje i efikasno upravljanje *EU kutkom* u Bijelom Polju i EU informacionih punktova u Bijelom Polju, Beranama, Mojkovcu, Petnjici, Kolašinu i Rožajama, uz pružanje informacije građanstvu sjevera Crne Gore o vrijednostima EU i procesu pristupanja EU;
- organizovanje različitih promotivno-edukativnih aktivnosti i događaja za različite identifikovane ciljne grupe (mladi, civilno društvo, mediji, poslovna zajednica) u cilju razumijevanju procesa pregovora, pojedinačnih politika EU i funkcionisanja institucija EU;
- jačanje uloge NVO i mladih u procesu donošenja odluka, razumijevanju procesa pristupanja EU, vršnjačkoj edukaciji i informisanju šire javnosti o pregovorima Crne Gore sa EU kroz formiranje „Savjeta mladih za EU” i informisanje šire javnosti o Instrumentu za pretpristupnu pomoć (IPA) i drugoj pomoći EU Crnoj Gori.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 58.003,03 EUR.

Psihološka podrška osobama sa invaliditetom - sprečavanje težih posljedica epidemije virusa COVID 19!

Vodeća organizacija: **NVO Ekvivalent**

Partnerska organizacija: **NVO Otkrivanje lične istine Crna Gora (O.L.I.CG)**

Opšti cilj projekta je doprinos većem stepenu zaštite prava i socijalne integracije osoba sa invaliditetom jačanjem kapaciteta OCD za zaštitu prava OSI.

Specifični projektni cilj: jačanje kapaciteta 12 do 16 lokalnih OCD za zaštitu prava OSI za pružanje usluga psihosocijalne podrške osobama sa invaliditetom i stvaranje preduslova za unapređenje zaštite mentalnog zdravlja osoba sa invaliditetom!

Očekivani rezultati: studija o stanju mentalnog zdravlja kod OSI tokom trajanja epidemije virusa COVID 19; unaprijeđeni kapaciteti 12 do 16 stručnih radnika i lokalnih OCD za zaštitu prava OSI u skladu sa zahtjevima licenciranja pružanja socijalno-edukativnih i savjetodavnih usluga OSI; obezbjeđena psihološka podrška za minimum 20 OSI i 20 roditelja djece sa invaliditetom; upoznata ciljana javnost o značaju zaštite mentalnog zdravlja OSI.

Aktivnosti projekta uključuju:

- sprovođenje istraživanja o uticaju

epidemije virusa COVID 19 na mentalno zdravlje OSI; izradu upitnika za eksploraciju stanja mentalnog zdravlja kod OSI tokom epidemije virusa COVID 19; sprovođenje istraživanja o uticaju epidemije virusa COVID 19 na mentalno zdravlje OSI; izradu Studije o stanju mentalnog zdravlja kod OSI tokom trajanja epidemije virusa COVID 19;

- organizaciju jednodnevnih radionica za jačanje kapaciteta lokalnih OCD za zaštitu OSI sa područja sjeverne i južne regije Crne Gore za izradu programa pružanja socijalno-edukativnih i savjetodavnih usluga;
- grupni savjetodavni rad sa roditeljima djece sa invaliditetom; individualni psihoterapijski rad sa OSI;
- sprovođenje kontinuirane kampanje informisanosti i podizanja svijesti javnosti o značaju zaštite mentalnog zdravlja OSI.

Projekat traje 10 mjeseci, a ukupno odobreni budžet je 46.564,96 EUR.

